

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-82(4)/15/JK

Warszawa, 2 grudnia 2015 r.

DECYZJA DIH-1/82/2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Katarzyny Winiarskiej-Rzepy, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo-Handlowa „La Bella” Katarzyna Winiarska-Rzepa w Tarnowie, od decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie z dnia 17 września 2015 r. (nr akt sprawy: ZT.8361.92.2015), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono kary pieniężne w wysokości:

- 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego,
- 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu pięciu partii niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych,

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 13 – 23 kwietnia 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie, zwanego dalej również „*Małopolskim WIIH*”, w sklepie spożywczym mieszczącym się w Tarnowie przy ul. Lwowskiej 178a, należącym do przedsiębiorcy Katarzyny Winiarskiej-Rzepy, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo-Handlowa „La Bella” Katarzyna Winiarska-Rzepa w Tarnowie, zwanej dalej również „*stroną*”, sprawdzono prawidłowość oznakowania oferowanych do sprzedaży w opakowaniach jednostkowych sześciu partii artykułów rolno-spożywczych, tj.:

1. jednej partii „kanapki fitness 190 g”, zwanej dalej „*kanapką fitness*”, w ilości 2 sztuki, w cenie sprzedaży 5 zł/szt., którą zakwestionowano z uwagi na:

- wskazanie w wykazie składników „fileta z indyka”, podczas gdy w rzeczywistości użyto „fileta królewskiego z indykiem – produktu blokowego drobiowego z dodatkiem wieprzowiny, średnio rozdrobnionego, parzonego, wędzonego”. Powyższe sugerowało, że użyto jednego kawałka mięsa z indyka, co naruszało wymagania art. 7 ust. 1 lit. a oraz ust. 2 w związku z art. 17 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1169/2011”,
 - brak wskazania w składzie produktu wykazu składników złożonych (pieczywo żytnie pełnoziarniste, filet z indyka), co jest niezgodne z art. 9 ust. 1 lit. b w związku z art. 18 ust. 1 i 2 oraz pkt 1 części E załącznika VII rozporządzenia 1169/2011,
 - brak informacji o obecnych w produkcie składnikach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, co narusza art. 9 ust. 1 lit. c w związku z art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1169/2011,
2. jednej partii „kanapki jarskiej z serem Gouda 150 g”, w ilości 2 sztuki, w cenie sprzedaży 3,50 zł/szt., zwanej dalej „kanapką jarską z serem Gouda”,
 3. jednej partii „kanapki z karkówką 150 g”, w ilości 4 sztuki, w cenie sprzedaży 4 zł/szt., zwanej dalej „kanapką z karkówką”,
 4. jednej partii „kanapki z salami 100 g”, w ilości 2 sztuki, w cenie sprzedaży 3,70 zł/szt., zwanej dalej „kanapką z salami”,
 5. jednej partii „sałatki nicejskiej z tuńczykiem 250 g”, w ilości 2 sztuki, w cenie sprzedaży 8 zł/szt., zwanej dalej „sałatką nicejską z tuńczykiem”,
- które zakwestionowano z uwagi na brak wskazania w składzie produktów wykazu składników złożonych (bułka, bułka sztanga, sos musztardowy, bułka kajzerka, salami, dresing), co jest niezgodne z art. 9 ust. 1 lit. b w związku z art. 18 ust. 1 i 2 oraz pkt 1 części E załącznika VII rozporządzenia 1169/2011, oraz brak informacji o obecnych w produktach składnikach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, a w przypadku sałatki nicejskiej z tuńczykiem – nie podkreślono składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego je od reszty wykazu, np. za pomocą czcionki, stylu lub koloru tła, co narusza art. 9 ust. 1 lit. c w związku z art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1169/2011,

6. jednej partii „sałatki meksykańskiej 300 g”, zwanej dalej „*sałatką meksykańską*”, w ilości 2 sztuki, w cenie sprzedaży 8 zł/szt., która została zakwestionowana z uwagi na brak informacji o obecnych w produkcie składnikach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji, co jest niezgodne z art. 9 ust. 1 lit. c w związku z art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1169/2011.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 23 kwietnia 2015 r. (nr akt kontroli: ZT.8361.92.2015).

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, pismem z 3 czerwca 2015 r., Małopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Katarzynę Winiarską-Rzepę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo-Handlowa „La Bella” Katarzyna Winiarska-Rzepa w Tarnowie, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu odpowiednio pięciu partii niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (trzech partii kanapek: jarskiej z serem Gouda, z karkówką, z salami, oraz dwóch partii sałatek: nicejskiej z tuńczykiem i meksykańskiej) i jednej partii zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego (kanapki fitness).

W odpowiedzi na powyższe strona, w piśmie z 13 lipca 2015 r., poinformowała, iż na etykietach produktów stara się je zwięźle i rzeczowo opisać, tak, aby były łatwo identyfikowalne z danym rodzajem smaku. Strona podniosła również, że nie było jej celem wprowadzanie w błąd konsumenta, a jedynie chęć zwięzłego opisanie produktu, a ponadto często zmieniające się przepisy nie ułatwiają jej odnalezienia się w wielości przepisów z zakresu prawa żywnościowego.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 17 września 2015 r., Małopolski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Katarzynie Winiarskiej-Rzepie, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa „La Bella” Katarzyna Winiarska-Rzepa w Tarnowie, w oparciu o:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu pięciu partii niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (kanapek: jarskiej z serem Gouda, z karkówką, z salami, oraz sałatek: nicejskiej z tuńczykiem i meksykańskiej),
- art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 1.000 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego (kanapki fitness).

Pismem z 30 września 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „*Prezesem UOKiK*”, odwołanie od ww. decyzji. Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła naruszenie jej praw oraz przepisów:

- art. 7 ust. 1 lit. a i ust. 2 w związku z art. 17 ust. 1 rozporządzenia 1169/2011,
- art. 9 ust. 1 lit. b w związku z art. 18 ust. 1 i 2 oraz pkt 1 części E załącznika VII ww. rozporządzenia.

Naruszenie swoich praw strona wywodzi co najmniej z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) w powiązaniu co najmniej z naruszeniem ww. przepisów rozporządzenia 1169/2011.

W związku z powyższym, strona wniosła o:

- zmianę zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kar pieniężnych lub
- uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji,
- wstrzymanie wykonania decyzji do chwili rozpatrzenia odwołania.

Pismem z 22 października 2015 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Katarzynę Winiarską-Rzepę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo-Handlowa „La Bella” Katarzyna Winiarska-Rzepa w Tarnowie, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), zwanej dalej „*k.p.a.*”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia 1169/2011, podmioty działające na rynku spożywczym, które nie mają wpływu na informacje na temat żywności, nie mogą dostarczać żywności, o której wiedzą lub w stosunku do której mają podejrzenia – w oparciu o informacje posiadane w ramach działalności zawodowej, że jest niezgodna z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

W myśl art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Art. 8 rozporządzenia 1169/2011 stanowi wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów za informacje przekazywane konsumentom na temat żywności, o której to odpowiedzialności mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz

ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r., s. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze i podmioty działające na rynku pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące artykułów rolno-spożywczych, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie 1169/2011, w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Rozporządzenie 178/2002, w art. 8 ust. 1 wskazuje, że prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Ma na celu zapobieganie oszukańczym lub podstępny praktykom, fałszowaniu żywności oraz wszelkim innym praktykom mogącym wprowadzać konsumenta w błąd.

Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji, o czym mówi art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011. W myśl zaś art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia, informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,

c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. W myśl zaś art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy, każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 tej ustawy, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził w przypadku oferowanych do sprzedaży, w placówce należącej do strony, sześciu partii artykułów rolno-spożywczych nieprawidłowości w oznakowaniu, w tym w przypadku jednej – istotnie naruszające interesy konsumentów. Biorąc powyższe pod uwagę, Małopolski WIIH uznał, że strona wprowadziła do obrotu artykuły rolno-spożywcze niewłaściwej jakości handlowej (pięć partii) i zafałszowane (jedna partia), co skutkowało wymierzeniem stronie kar pieniężnych z tych tytułów.

Odwołując się od decyzji, strona kwestionuje ustalenia kontroli, zarzucając organowi pierwszej instancji dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Zdaniem strony żaden z przywołanych przez Małopolskiego WIIH przepisów prawa materialnego nie zakazuje pozyskiwania kawałków mięsa z kilku różnych filetów mięsa tego samego rodzaju, a w składzie produktu użytego do przygotowania zakwestionowanej „kanapki fitness” było mięso z indyka w ilości 5,5%, co organ potwierdził w Protokole kontroli. Strona zarzuca też Małopolskiemu WIIH nieprawidłową, rozszerzającą interpretację art. 7 ust. 1 lit. a, art. 9 ust. 1 lit. b, art. 17 ust. 1 rozporządzenia 1169/2011, czym, zdaniem strony, naruszył zasadę wynikającą z art. 7 Konstytucji. Strona podnosi, że jedyną obowiązującą ją wykładnią przepisów jest wykładnia literalna, czyli zgodna z brzmieniem i potocznym znaczeniem użytych słów. W związku z powyższym, strona podkreśliła, że stwierdzone u niej nieprawidłowości wynikają raczej z potocznego rozumienia tekstu prawnego niż z braku woli przestrzegania obowiązujących przepisów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do nieprawidłowej nazwy składnika „filet z indyka” (zamiast „filet królewski z indykiem”) użytego w kanapce fitness, Prezes UOKiK wskazuje, że argumenty strony w tym zakresie nie zasługują na uwzględnienie. Zgodnie ze stanowiskiem przyjętym w orzecznictwie, przepisy prawa żywnościowego, sprzeciwiają się każdej praktyce, również dotyczącej oznakowania środka spożywczego, mogącej w jakikolwiek sposób wprowadzać w błąd konsumenta. Obowiązkiem podmiotu działającego na rynku spożywczym jest zatem wprowadzanie do obrotu produktów oznakowanych zgodnie z przepisami, w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości (por. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 91/10).

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego do wytworzenia przedmiotowej kanapki został użyty produkt o nazwie „Filet królewski z indykiem. Produkt blokowy drobiowy z dodatkiem wieprzowiny, średnio rozdrobniony parzony, wędzony”, w skład którego wchodziły: mięso z kurczaka 37,5%, woda, skórki wieprzowe, mięso z indyka 5,5%, skrobia ziemniaczana, białko sojowe, sól, substancje zagęszczające (E 407, E 425), maltodekstryna, glukoza, cukier gronowy, stabilizator (E 451, E 262), wzmacniacz smaku (E 621), przeciwutleniacz (E 316), aromaty (zaw. laktozę z mleka), substancja konserwująca (E 250). Powyższe jednoznacznie dowodzi, że nie jest to filet z indyka. Podkreślić należy, że czym innym jest filet z indyka, a czym innym filet z indykiem. Otóż w pierwszym przypadku jest to produkt wytworzony z płata mięsa indyczego, w drugim – produkt wytworzony z innego rodzaju mięsa z dodatkiem mięsa indyczego. Wobec powyższego zastosowana nazwa „filet z indyka” jest niewłaściwa, ponieważ nie charakteryzuje właściwie produktu. Użyty do przygotowania kanapki fitness produkt, jak wskazano wyżej, jest mieszaniną mięsa z kurczaka, wody, surowców wieprzowych i mięsa z indyka (w ilości 5,5%) i wielu innych dodatków, podczas gdy nazwa składnika wymienionego w składzie kanapki fitness sugeruje jedynie mięso z indyka. Słusznie więc organ pierwszej instancji uznał ww. kanapkę fitness za produkt zafałszowany.

Stosownie do art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Strona, stosując nazwę składnika produktu (filet z indyka) niezgodną z rzeczywistością, naruszyła ww. przepis, wprowadzając konsumentów w błąd co do rzeczywistego charakteru nabywanego produktu, który wbrew przekazowi wynikającemu z uwidocznionych informacji, nie był produktem, który konsumenci chcieli nabyć.

W tym miejscu należy wskazać, że obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego. W art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej podano przykładowe wyliczenie okoliczności warunkujących uznanie produktu za zafałszowany, naruszające interesy konsumentów finalnych w sposób istotny. W

szczegółności zafałszowanie może polegać na podaniu niezgodnych z prawdą informacji w zakresie składu artykułu rolno-spożywczego. W przedmiotowej sprawie, zdaniem Prezesa UOKiK, dyspozycja art. 3 pkt 10 lit. c ustawy o jakości handlowej została spełniona i wprowadzenie do obrotu przez przedsiębiorcę Katarzynę Winiarską-Rzepę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo-Handlowa „La Bella” Katarzyna Winiarska-Rzepa w Tarnowie, kanapki fitness, która powinna w swoim składzie zawierać filet z indyka, a w rzeczywistości użyto surowca z niewielkim udziałem mięsa indyczego (5,5%), wprowadzało konsumentów w błąd, gdyż otrzymywali oni inny produkt niż sugerował wykaz składników, a zatem pozbawieni byli oni także możliwości dokonania świadomego wyboru.

Wobec tego, stwierdzone nieprawidłowości świadczyły o podmianie asortymentowej, nadającej produktowi wyższe walory jakościowe niż w rzeczywistości. Posługiwanie się nazwą filet z indyka, w ocenie Prezesa UOKiK wpływało na atrakcyjność oferty i stanowiło zachętę do zakupu. Mając na uwadze powyższe, organ drugiej instancji uznał, że był to czyn wprowadzający w błąd konsumentów, w sposób istotny naruszający ich interesy, gdyż otrzymywali oni inny produkt niż oczekiwali. Podkreślić też należy, że w sprawie nie została zakwestionowana, jak zdaje się to rozumieć strona, nazwa „kanapka fitness”, lecz nazwa składnika – „filet z indyka” – wymienionego w jej składzie. Nie ulega wątpliwości, że ww. składnik był prawidłowo oznakowany przez producenta, a mimo to jego nazwa w przedmiotowej kanapce została w sposób nieuzasadniony zmieniona, co skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego. Prezes UOKiK zauważa, iż co prawda producentem zakwestionowanych kanapek fitness była Piekarnia ZIARNO Jan Winiarski Spółka Jawna z siedzibą w Tarnowie, niemniej jednak z przeprowadzonego rozeznania na podstawie wypisu z Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że strona jest jednym ze współników tej spółki, wobec czego, można przyjąć, że również miała częściowo wpływ na treść przekazywanych konsumentom informacji o tym produkcie.

Prezes UOKiK podkreśla, że zarówno niewłaściwa jakość handlowa, jak i zafałszowanie przedmiotowych produktów były wynikiem działania strony, gdyż jako przedsiębiorca zarówno produkujący, jak i sprzedający, miała ona wpływ na oznakowanie zakwestionowanych produktów. Strona, działając na rynku spożywczym zobowiązana jest do znajomości i stosowania obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz poszanowania dobrych obyczajów i słuszych interesów konsumentów. Ponadto, jak wynika z wyjaśnień strony, złożonych w piśmie z 13 lipca 2015 r., strona dążyła do „zwięzłego opisu produktu”, a więc świadomie nie przekazywała informacji rzetelnych. Uwzględniając oczekiwania konsumenta wybierającego np. kanapkę z widniejącym zwięzłym opisem składnika „filet z indyka”, zasadnie spodziewa się on kanapki z takim właśnie składnikiem, a nie z produktem, gdzie mięso indycze stanowi zaledwie 5,5%.

W dalszej kolejności strona zarzuca Małopolskiemu WIIH nieprawidłową interpretację art. 9 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1169/2011, gdyż przepis ten zobowiązuje jedynie do podania wykazu składników produktu, zaś żądany przez organ pierwszej instancji wykaz składników złożonych jest pojęciem szerszym, wskazującym na konieczność podania składników użytych do produkcji produktów figurujących pod własną nazwą.

Odpowiadając na powyższy zarzut, Prezes UOKiK wskazuje, iż istotnie art. 9 ust. 1 lit. b ww. rozporządzenia 1169/2011 stanowi, że obowiązkowe jest podanie wykazu składników, niemniej jednak, mając na uwadze treść przywołanych przez organ pierwszej instancji przepisów ww. rozporządzenia, pod pojęciem składnika należy rozumieć każdą substancję lub produkt, w tym środki aromatyzujące, dodatki do żywności oraz każdy komponent składnika złożonego, użyte przy wytworzeniu lub przygotowaniu danego środka spożywczego i nadal obecne w produkcie gotowym. Wobec powyższego w wykazie składników produktu należy wymienić również składniki wchodzące w skład składnika złożonego i, wbrew twierdzeniu strony, nie wystarczy podanie wyłącznie nazwy składnika złożonego (w przedmiotowym przypadku np. bułka, sos musztardowy, salami, dresing), nawet jeżeli są one nazwami zwyczajowymi, ukształtowanymi od lat i znanymi konsumentom. Jak stanowi załącznik VII do rozporządzenia 1169/2011 w części E pkt 1, składnik złożony może być włączony do wykazu składników pod własną nazwą, w zakresie, w jakim jest to przewidziane przez prawo lub przyjęte zwyczajowo, w przeliczeniu na jego całkowitą masę, pod warunkiem że natychmiast po nim występuje wykaz jego składników. Wykaz składników złożonych, w myśl załącznika VII część E pkt 2 rozporządzenia 1169/2011, nie jest obowiązkowy:

- a) w przypadku gdy skład składnika złożonego jest zdefiniowany w przepisach unijnych, o ile składnik złożony stanowi mniej niż 2% produktu gotowego; jednakże przepis ten nie ma zastosowania w przypadku dodatków do żywności,
- b) w przypadku składników złożonych składających się z mieszanek przypraw lub ziół stanowiących mniej niż 2% produktu gotowego, z wyjątkiem dodatków do żywności,
- c) w przypadku gdy składnik złożony jest środkiem spożywczym, w przypadku którego nie wymaga się wykazu składników zgodnie z przepisami unijnymi.

W przedmiotowej sprawie, poza serem żółtym i masłem, w przypadku których nie jest wymagany wykaz składników, powyższe wyłączenie nie miało zastosowania, a więc istniał obowiązek podania składu zastosowanych składników złożonych. Tym samym nie znajduje uzasadnienia zarzut zastosowania przez Małopolskiego WIIH rozszerzającej wykładni art. 9 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1169/2011.

Zdaniem organu odwoławczego, w przedmiotowej sprawie, zostały podjęte wszelkie niezbędne kroki do pełnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do jej prawidłowego załatwienia. Małopolski WIIH, wydając zaskarżoną decyzję zebrał spójny materiał

dowodowy, pozwalający na jednoznaczne przyjęcie, że ustalony stan faktyczny daje podstawy do wymierzenia stronie kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej i zafałszowanego. W tym miejscu należy zauważyć, że ze wskazanej przez stronę zasady praworządności (art. 7 Konstytucji) wynika, że organy administracji zobowiązane są do działania w oparciu o obowiązujące przepisy, prawidłowego ustalenia ich znaczenia i zastosowania do stwierdzonego stanu faktycznego. Jak wynika z powyższych wyjaśnień, w przedmiotowej sprawie zasada ta nie została naruszona.

Prezes UOKiK wskazuje też, że ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej czy zafałszowanych podlega karze określonej w tych przepisach. Przepis ten statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań wspomnianego prawa. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisów ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12), co oznacza, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych właściwej jakości handlowej, może jedynie wydać decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną w przewidzianej w ustawie o jakości handlowej wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których doszło do powstania nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa. Nie ma więc wpływu na wymierzenie przedmiotowych kar okoliczność nieposiadania przez stronę wykształcenia prawniczego czy specjalistycznej wiedzy. Odnosząc się do argumentu strony, iż jedyną obowiązującą ją wykładnią przepisów jest wykładnia literalna, Prezes UOKiK zauważa, że przy interpretacji przepisów należy też mieć na uwadze ich cel, a tym w przypadku prawa żywnościowego jest ochrona interesów konsumentów i zapewnienie im możliwości dokonania świadomego wyboru spożywanej żywności. W związku z powyższym strona powinna była mieć też na uwadze konieczność dostarczenia konsumentom rzetelnych informacji o oferowanych przez siebie produktach. Strona jednak nie zapewniła konsumentom wystarczających informacji o składzie oferowanych produktów, co ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku osób z różnego rodzaju nietolerancjami pokarmowymi, które z tego względu muszą unikać pewnych składników – składniki alergenne. Strona całkowicie pomija fakt, iż nie zapewniła konsumentom informacji o tego rodzaju składnikach, czym naraziła ich na ewentualne niekorzystne skutki zdrowotne.

Organ, zgodnie z brzmieniem art. 40a ust. 5c, tj. nowym przepisem, ustawy o jakości handlowej może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej, ale tylko w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu, co jednak w niniejszej sprawie nie miało miejsca, a więc organ odwoławczy nie mógł go zastosować.

Wobec powyższego, Prezes UOKiK całkowicie podziela stanowisko Małopolskiego WIIH, iż strona odpowiada na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej i zafałszowanego.

Należy zauważyć, że od momentu wydania zaskarżonej decyzji do czasu rozpatrzenia złożonego przez stronę odwołania przez Prezesa UOKiK uległa zmianie stan prawny w zakresie przesłanek, jaki muszą być wzięte pod uwagę przy miarkowaniu wysokości wymierzonej kary. W poprzednim stanie prawnym organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości wymierzonej kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, brały pod uwagę stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu i wielkość jego obrotów. Obecnie, na mocy zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505), która weszła w życie 30 listopada 2015 r., art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej otrzymał brzmienie: ustalając wysokość kary pieniężnej, Główny Inspektor, wojewódzki inspektor albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. W związku z powyższym, Prezes UOKiK ocenił ww. przesłanki.

Miarkując stopień szkodliwości czynu, organ stwierdził, że zarówno w przypadku wprowadzenia do obrotu artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego, jak i artykułów niewłaściwej jakości handlowej, jest wysoki. Należy podkreślić, że konsument, kierując się dostępnymi mu informacjami o produktach, dokonuje wyboru tego, który mu najbardziej odpowiada. Tym samym umieszczenie nierzetelnych danych, w tym informacji o występujących składnikach alergicznych, uniemożliwiają mu dokonanie świadomego wyboru, co przekłada się na naruszenie zarówno ekonomicznych, jak i zdrowotnych interesów konsumenta.

Mając na uwadze zakres naruszenia, Prezes uznał, iż nieuzasadnione użycie nazwy składnika „filet z indyka”, choć w rzeczywistości był to „filet królewski z indykiem” (zawierający 5,5% mięsa z indyka), stanowi istotne naruszenie interesów konsumentów – konsument, aby dokonać w pełni świadomego wyboru musi mieć pełną, zgodną z rzeczywistością informację o produkcie, zwłaszcza że nazwa „kanapka fitness” nie

dostarczała informacji o cechach produktu i tylko wykaz składników był podstawowym kryterium wyboru produktu. W odniesieniu do ww. produktów niewłaściwej jakości handlowej naruszone zostały wymagania w zakresie oznakowania artykułów rolno-spożywczych istotne z punktu widzenia ich właściwości. Informacja o składzie potraw stanowi jeden z elementów jakości handlowej, wobec czego brak informacji o składzie składników złożonych produktów, w tym informacji o składnikach alergicznych, naruszało interesy konsumentów poprzez brak zapewnienia im rzetelnych i prawdziwych informacji o produkcie.

Uwzględniając przesłankę dotychczasowej działalności kontrolowanego przedsiębiorcy na rynku spożywczym, organ pierwszej instancji wziął po uwagę, że nie prowadzono wobec niego postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów prawa żywnościowego.

Mając na uwadze fakt, iż strona nie przekazała informacji o wielkości obrotów i przychodu, organ pierwszej instancji, na podstawie lokalizacji i wielkości placówki oraz innych informacji o prowadzonej działalności, zaliczył stronę do grupy mikroprzedsiębiorców. W tym miejscu należy podkreślić, że organy Inspekcji Handlowej, jeżeli strona nie przekaze informacji o wielkości osiągniętego obrotu, mają prawo wielkość tę ustalić w drodze oszacowania.

Wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych - Prezes UOKiK zauważa, że zakwestionowane artykuły rolno-spożywcze stanowiły pojedyncze sztuki o łącznej wartości 56 zł, niemniej jednak znajdująca się w aktach sprawy faktura VAT nr ROO/1131/04/2015/VAT z dnia 13 kwietnia 2015 r. wskazuje, iż strona zamówiła 6 (lub 7) sztuk kanapki fitness, 10 sztuk kanapki jarskiej z serem Gouda, 10 sztuk kanapki z karkówką, 5 sztuk kanapki z salami, 2 sztuki sałatki meksykańskiej i 2 sztuki sałatki nicejskiej z tuńczykiem, co pozwala przyjąć, że miesięcznie średnio strona wprowadza do obrotu kilkadziesiąt (sałatki) i kilkaset (kanapki) sztuk tych produktów. Wobec powyższego, należy uznać, że liczba potencjalnych konsumentów, którzy nabyli te produkty jest znaczna.

Wymaga podkreślenia również fakt, że obie wymierzone na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej kary są karami minimalnymi, jakie można było wymierzyć na podstawie tych przepisów. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK, są one właściwe do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie środki spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a przy tym spełnią swoją funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań przewidzianych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, w świetle których kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Odnosnie wniosku strony o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji Prezes UOKiK wskazuje, że zgodnie z art. 130 § 2 k.p.a. wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. Oznacza to, że zaskarżona decyzja organu pierwszej instancji, o ile została przez organ odwoławczy utrzymana w mocy, wywołuje skutki prawne dopiero od momentu doręczenia stronie ostatecznej decyzji organu odwoławczego.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Krakowie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 613).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Wiceprezes
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Katarzyna Winiarska-Rzepa
Firma Usługowo-Handlowa „La Bella”
Katarzyna Winiarska-Rzepa
ul. Ignacego Mościckiego 6

33-100 Tarnów

2. Małopolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Krakowie
3. a/a